Ч. 64 Неділя 21 марта (2 цьвітня) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостсвах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Бесїда пос. Вахнянина

виголошена в соймі 27 марта при зміні реґуляміну.

(Конець).

З тамтої (правої) сторони упали слова, що ті малі зміни в нашім реґуляміні — се дрібниця, дурниця. Отже пос. Солескиі велів панам пригадати оповідане про тих двох подорожних, що мали їхати візком, що дуже тряс. Один з сих подорожних був здоров, але в другого була літаюча нирка. Здоровий сїв і просить сїсти недужого. Я не можу, каже недужий, бо візок дуже трясе. Се дурниця, каже здоровий. Для здорового була се дурниця, але для слабого ні.

Але я верну ще до своїх виводів. Справоздавець каже, що в других державах на заході, у народів культурних, що вже зжили ся з конституциєю і парляментом, суть також такі острі реґуляміни. Я знаю, що суть. Але я спитав би передовсім, чи справдї ті народи на заході культурні в повнім значіню сего слова? Може бути, що они можуть похвалити ся всяким інвенциями та богатою літературою. Але чи они дійсно культурні, коли потребують для себе таких строгих реґуляминів? Може ті народи трохи пережили ся? Може се культурна декаденция?

А впрочім, мої панове, маємо 17 краєвих соймів. А чогож в тих соймах не піднесено потреби острійших реґуляминів? Таж ті сойми суть під тим самим вражінем, що і ми? Посли тих соймів бачили чейже також віденьску механічну обструкцию? Чогож там нема подібних внесень на обострене реґуляміну? (Абрагамович: Sejm tyrolski). Тирольский сойм мав вже від давна острійший реґуляміи, бо там Італіянцї суть крихту горячійшим елементом. Але ми? Ми не потребуємо бояти ся, щоби в нас прийшло до брутальних сцен.

А тепер спитаймо себе, чи в тих парляментах західної Европи, де був острійший реґуляміи, дїялось лучше? Острійший реґуляміи — се ще не средство, щоби усунути парляментарні скандали.

Звідки взяли ся острійші реґуляміни? История каже нам, що мабуть в 1823 р. посол француского парляменту Манюель виразив ся трохи нельояльно о династиї. Він пригадав Каролеви X. судьбу Бурбонів і згадав про ґільотину. Тоді того посла стягнено жандармами з трибуни, а Беранже написав відтак стишок, в котрім сказав: „Ви стягнули єго з трибуни, ви викинули єго з парляменту, а він? — він упав в рамена цілого народу!" Я бою ся, щоби ми викидаючи послів з сойму не робили без потреби мучеників. Кажете дальше, що треба ухвалити презервативу? Презерватива на поли медицини грає від давна велику ролю. Під конець минулого віку видумано щіплене яко презервативу против віспи. Але мимо того віспа ґрасує по нинї. Відтак винайшов Кох свою туберкуліну. Але і туберкули панують по нинї. Острійший парлямент не знесе скандальної або механічної обструкциї там, де найдуть ся до того елементи. Санация парляменту не наступить на тій дорозї, а треба острійший реґуляміи завести в виховану людий. Кінчу мої виводи і скажу: Коли лївиця вносить, щоби сю цілу справу відослати до Видїлу краєвого, аби він єї розслїдив, то здає ся менї, що се найлучший вихід з тої матнї, в котру ми в великій запопадливости попали. Заявляю при тім, що ми будемо голосувати проти внесень комісиї виборчої реформи. *(Браво).*

Сойм краєвий.

На ранїшнім засїданю сойму з дня 27-ого марта залагоджено дальше ряд петиций, іменно признано декотрим учителям народним емеритуру, а деяким вдовицям по учителях дар з ласки, і остаточно ухвалено цілий буджет. Додати тут ще мусимо, що ухвалено субвенциї для театрів і для товариств сьпівацких (для „Бояна" 300 зр.); на удержане памятників історичних 43.420 зр.; кватерункове для жандармериї 236.202 зр. (при сїй позициї посли: Новаковский і Небиловець виступили з доконами против жандармериї). На дороги краєві ухвалено 1,215.413 зр. Дотация для фонду зелїзничого 375.000 зр.; — на шпиталь краєвий у Львові 314,641 зр.; — на заведене для божевільних в Кульпаркові 205.312 зр.; — на шупасництво 26.000 зр.; — на водні будови і мелїорациї 581.127 зр.; — на школи рільничі 370.892 зр.; — на запомоги рільничі 248.456 зр.; на ґірництво 16.814 зр.

На вечірнім засїданю слїдувала справа **зміни реґуляміну після внесеня пос. Урбаньского.** В тім внесеню сказано було, що наколи би посол який нарушив порядок а всї средства дисциплінарні, наведені в §. 63 не виставали би, то маршалок має право виключити посла з засїданя, а виключений посол му-

3)

Глухий коваль Праковский.

(З мадярского — Кольомана Міксата).

(Дальше).

Нетерпеливо ждав я аж всї відійдуть. Чи они не мають ніякої роботи дома? Вкінци пішли бороздою назад до вузкої доріжки а відтак на місток.

Тепер кинувсь я на мою добичу і одним скоком був при цьвітї.

Пірошка як раз оглянула ся і коли єї хороше лице ще раз заяснїло між деревами, видалось женї занепокоєне і сумне; але то мусїло менї хиба так здавати ся.

Я чим скорше вхопив папір і хотїв як раз розвинути єго, коли нараз якась тяжка рука поклала ся на моє плече і приказуючий голос відозвав ся:

— Віддайте сейчас лист!

В першій хвили гадав я, що немов провидїнє карає мене і говорить, і я трохи не упав, так наполохав ся. Але мимохіть обернув ся, аби побачити, що то було!

То провидїнє було в офіцирскім мундурі і стояло в особі Шандора Праковского передо мною.

— Як ви сьмієте забирати щось, що не належить до вас! — крикнув він до мене.

— Що кажете? — відповів я змішаний — то не моє?

Офіцир глумливо розсьміяв ся.

Ідіть вибирати воробцї з гнїзд, але не чужі листи!

У мнї закипіла кров. Я почервонів як бурак.

— Той лист мій! — крикнув я.

— Давайте єго сейчас сюди!

Вхопив мене за ковнїр і потряс мною.

— Не дам — зашипів я — хочби тут і смерть менї прийшла!

— Ах, ти ледачий смаркачу! — крикнув поручник і вхопив мене за праву руку, в котрій я з цілої сили стискав лист. Між тим витягнув я лївою ножик і пробовав отворити єго зубами.

— Убю! — харчав я.

Але в тій хвили зловив він ножик, видер єго менї з руки і кинув далеко на грядку петрушки; я єго більше не найшов.

Відтак з напруженєм цілої своєї сили розтворив мою руку. Я копав єго, кусав і драпав — нїчого не помогло, він відобрав лист, виторгав мене ще за уши і кинув як пилкою на грядку мельонів.

Ах, чому тоді не розступила ся земля підо мною і не погребала мене? Що я мав ще робити на земли по такій пригоді? Нїчого! А месть? Так месть! Я почув сьвіжі сили в собі, зірвав ся, вирвав якусь тичку і пустив ся бігцем за поручником, аби єго побити.

Бігцем півперек огорода пустивсь я за поручником на цвинтар, бо видів, що він тамтуди утїк з моїм листом. Ох, то страшна річ, що тоді зі мною дїяло ся!

Тимчасом коли я отворив фіртку і влетїв на цвинтар, мало що не перевернув дїда.

— Ов, а то куди? Що тобі таке? Як ти виглядаєш? Цілий заболочений? Де ти був, смаркачу?

— Я не смаркач! — відповів я з обуренєм.

— Ого, ні? Ти ще будеш зі мною сварити ся? Певне гадаєш, що ти який намістник. За ким-же ласкавий пан так бігли?

Насьмішка дїда трохи мене схаменула; я почав пізнавати своє сьмішне положене і сказав:

— За віком, дїдуню.

— Але ти такий роз'ярений, такий лютий, як би з ким бив ся!

— Менї дуже горячо.

Ну, а той патик в руцї?

— Патик? — відповів я змішаний. — Я полов в пасторовім огороді і вирвав єго звідтам.

— Ага, то ти тому так скоро утїк з церкви. Ну, дома можеш кождого дня полоти скілько схочеш. Але слухайно хлопче, то нї бурян ні прутик, диви ся, таж то щеп. Кидай єго і утїкаймо чим скорше, аби нас не побачив пастор.

По тім роз'яреню був я цілком прибитий.

сить зараз вийти; крім того комісия дисциплінарна може ще такого посла виключити із чотирох слідуючих засідань. Комісия дисциплінарна має вибирати ся на початку кождої сесиї і має складати ся з маршалка та шістьох членів. — Друга зміна реґуляміну дотичить голосованя.

В дебаті над сею справою забирали голос посли: Окуневский, Яворский, Бернадзіковский, Чайковский, Романович, Вахнянин і другі. Остаточно ухвалено внесене Урбаньского. Підчас голосованя посли селяньскі, рускі посли і посли з лівиці вийшли з салі. Внесене Урбаньского ухвалено в третім читаню.

Новинки.

Львів дня 1-го цьвітня 1899.

— **Іменованя.** Ц. к. Міністерство скарбу іменувало в службі удержаня евіденциї катастру податку ґрунтового евіденцийних елевів: Євг. Федоровича, Стан. Михалика, Марка Бернфельда, Володим. Маціліньского, Йос. Стовского і Віл. Ноа та лісового техніка Ант. Смулку евіденцийними ґеометрами II-ої кляси. — Є. В. Цісар надав секретареви дирекциї скарбу в Чернівцях Ів. Тиминьскому титул радника скарбового з увільненем від такси. — П. Міністер скарбу іменував скарбових комісарів: Ант. Скшицкого, Сим. Берґера і Леоп. Оршульского старшими комісарями скарбовими, а комісаря Кар. Жураковского секретарем в окрузі львівскої дирекциї скарбової.

— **Відзначене.** Дня 25-го с. м. відбуло ся торжественне вручене срібного хреста з короною п. Юрию Михаловскому, управителеви школи народної в Мізуни в доказ заслуг положених на поли народного шкільництва. Акту врученя відзнаки п. Михаловскому довершив староста з Долини п. А. Райнер в присутности зібраних учителів.

— **Загальні збори тов. галицкої щадниці** відбули ся вчера при участи 35 членів під проводом презеса товариства дра Малецкого. Предметом нарад було доповнене товариства новими членами і вибір чотирох членів надзираючої ради, до котрої сойм вибрав вже 8 членів. Член товариства п. др. Тхоржницкий, президент висшого суду краєвого, іменем товаришів заявив просьбу, щоби в як найкоротшім часі скликано загальні збори і зложено докладне справоздане з поясненями поодиноких позиций білянсу, як і тих відносин, в яких поодинокі орґани товариства оставали до подій в гал. щадници. Директор каси п. Смолька пояснив, що після статута товариства що три роки треба товариство доповняти, добираючи тілько членів, кілько за той час уступило. За послідні три роки уступило 19 членів, (тілько треба прибрати нових). Отже вибрано 19 нових членів на місце померших і уступивших. Вибрано: Юл. Абрисовского, Алекс. Барвіньского, Алекс. Ґетріпа, дра Ґломбіньского, дра Єкельского, дра Колішера, Ів. Лерского, дра Брон. Лозиньского, Мозера, дра Пентака, дра Пілята, Едм. Рідля, Андр. Ромашкана, дра Ружицкого, Ґуст. Сейфарта, дра Скоровроньского, Нарк. Ульмера, Альб. Шковрона і Івана Шульца. — До надзираючої ради вибрано: Іґн. Дрекслера, дра Пайонка. Кар. Склепіньского і дра Стройновского.

— **З Холоєва** пишуть: Дня 26 марта відбули ся тут закладини дому на читальню і крамницю. За порадою о. Петрушевича куплено площу близько церкви, на котрій до тепер стояв жидівский будинок. По его розібраню заложено підвалини під простору будову, в котрій крім читальні і крамниці буде простора саля на представленя театральні. Чину посьвященя довершили разом з о. парохом два найблизші сусїди оо.: Попович і Данилович, а по торжестві заохочували нарід, щоби витревав в тій культурній роботі і довершив розпочате діло, котре буде хвалою не тілько для Холоєва, але й цілої охрестности.

— **Відозва до П. Т. Русинів міста Львова.** Наше товариство „Шкільна Поміч“ осьміляє ся вислати до львівских Русинів свого курсора для збираня членьских вкладок або добровільних датків. Ціль наша есть гуманітарна, а заразом і патріотична: допомагати бідній рускій молодежи в руских народних школах у Львові до науки, а притягнем до руских шкіл виховувати єї в привязаню до рускої народности і рускої церкви. Хто знає, як красний вплив ті школи серед нашої львівскої суспільности вже доси зділали, не відкаже їм певно щирого сочувствия. Однак нам приходить дуже тяжко сповнене нашої задачі, бо число рускої молодежи зростає що-раз більше, а з другої сторони не стало нам значної піддержки, яку ми в попередних роках від пок. Кардинала, а також з галицкої каси ощадности (200 зр.) зазнавали. В сім прикрім положеню звертаємо ся тим більше до Вп. рускої Публики і просимо горячо, щоби не відказувала бідній рускій молодежи своєї ласкавої помочи. — Від виділу товариства „Шкільна поміч“. *О. Александер Стефанович. Григорий Врецьона.*

— **Виділ читальні „Просьвіти“ у Львові** пригадує всім членам, що кождої великопістної неділі о 6-ій годині вечером уряджує в своїх комнатах поучаючі відчити реліґійно-виховуючого змісту. Просить ся о як найчисленнійшу участь! — За виділ *Гр. Врецьона.*

— **Призерненo рух зелізничий** на шляху Борки великі-Грималів.

— **Селяньскі аматорскі представленя.** З Товмаччини пишуть: Як що року, так і сего відбуло ся в Олеши в місяци лютім представлене ораториї „Ніч Вефлеемска“ в 4 діях, котру представили місцеві дїти шкільні. Представлене, як і хори дїточі під проводом управителя школи п. І. Мельницкого випали під кождим взглядом дуже добре. Заохочені тим читальники в Олеши відограли дня 11-го лютого с. р. оперету Івана Котляревского „Наталка Полтавка“. Актори-аматори віддали свої ролї з повним зрозумінем, а публика виправила їм правдиву овацию. На оба представленя прибуло богато місцевих і замісцевих селян і інтеліґенциї. Ініциятива і заслуга в тім також п. Мельницкого, котрий доложив богато праці і стараня, щоби так гарну річ довести до кінця, і сам в ролї Петра вивязав ся удачно.

Телеґрами.

Відень 1 цьвітня. Wien. Ztg. оголосила патент цісарский скликуючий сойми: тирольский на 11 цьвітня а сойми Гориції, Триесту і Істриї на день 15 цьвітня. Істрийский сойм скликано до Капо д'Істрія.

Берлин 1 цьвітня. В полудневім Шантунґу Хінці виступили дуже ворожо против християн і длятого вислано туди сильний відділ войска для охорони німецких місіонарів.

Петербург 1 цьвітня. „Правит. Віст.“ доносить, що позаяк студенти на петербурґскім університеті все ще не успокоїли ся, то всіх виключено, а ті, що хотять бути на ново приняті, мусять вносити поданя дня 24 стар. стиля марта.

Константинополь 1 цьвітня. Султан приймав на авдиенциї австрийского амбасадора бар. Каліс і угорского міністра торговлї Ґеґедіша та наділив сего послідного великою лентою ордера Османіє.

Париж 1 цьвітня. Дюпю зарядив слідство, щоби викрити, яким способом дістали ся документи в справі Драйфуса до Figara. Ґазета оголосила кілька знаних вже доку…

Як послушний пес пішов я з похиленою головою за старим дідом.

По дорозі хотів дід від мене довідати ся, що було.

— Чи зробив тобі хто що злого?

— Нї.

— А може ти кому?

— Нї.

— Но, но, дитинко признай ся, тобі певне щось лучило ся.

— Я згубив ножик.

Дід усьміхнув ся, вдоволений, що вкінци дізнав ся о моїм клопоті і з его серця упав камінь.

— Ти ще колись голову згубиш! — сказав поглядаючи строго на мене.

— Побачимо хто тобі купить другий ніж.

— Але при тім незамітно всунув до моєї кишені свій власний ніж з коркотягом, пильником і трема сталевими вістрями.

IV.

Ґаль і его родина.

Йосиф Ґаль був старим самолюбом, не було в нім нїчого лиш жовч і злоба. Головною его задачию було всїм тим, що з ним держали затрувати житє, а всїх тих, що не держали з ним, притягати до себе солодкими словами, аби відтак їх ганьбити.

Був в тім самім віці, що й мій дід і в молодих лїтах разом з ним гуляв. Але тепер дуже підупав на силах. Терпів на гостець, не довиджував і не дочував і ходив лиш о двох палицях, з котрих одну деколи як був гнївний, підносив, немовби хотів кого бити.

Від рана до вечера, а нераз і в ночи, бо не міг спати, снував ся він, з зеленим дашком над очима, по цїлій хатї і гадав вічно і все лиш о собі самім.

На дармо старала ся его жінка, що в порівнаню з ним була ще молода, троха его розірвати.

— Буде дощ, Йосифе.

— Про мене — забурмотів, не поглянувши на неї.

— Ходи, сядь собі.

— Дай менї спокій.

Часом гладила Пірошка своїми мягкими руками его лису голову.

— Алеж я не маю вже волося!— кричав люто підносячи пястук до гори. — Я вже маю шістьдесять лїт — додавав з гнївом, немов би хотів сказати:

„Як мене любите, то возьміть мої лїта“.

Відтак судорожний кашель встрягав цїлим его сухим тїлом, так що лице ставало у него червоне як кров.

— Ого, то вже віщує смерть — стогнав.

Як хто хвалив їду, то він заздрістно дивив ся.

— Я вже не маю зубів; ще з голоду умру.

А як его родина тїшила ся з добрих урожаїв, то він кричав гнївно:

— Ну і що з того; що то поможе як другі будуть збирати?

Коли ми отже тої неділї прийшли, при[й]мила нас панї Ґаль на ґанку.

— Добрий день, добрий день. Що провадить до нас, де нї птах не загляне?

— От так прийшов собі. Чи муж д[ома]?

— Дома, прошу до хати. А, то певне внук — який великий хлопець! Як називаєте ся?

— Павло.

— Хороше імя. Ґраф Зічи назвав так[о]ж так свого сина і то навіть дуже практично, [бо] Петра і Павла припадає в червни, а тоді вже повно ярини і дробу навіть кукуруза.

— Чи чоловік сам?

— Нї, є там один молодий пан з Морави, що торгує у него лучиньске поле. Але прошу, ідіть лиш до середини.

— Той мокляк? Також найшов ся дурень що таке купує.

Між тим панї Ґаль відсунула заслону з білого полотна, що висїла як охорона против мух і впустила нас до комнати.

Там сидів старий Ґаль, зложивши обі свої палиці на вхрест перед собою і крийдою виписував на столї великі цифри. Напротив него сидів чужинець, елеґантно одїтий пан з тонким, русявим вусом. Він був хороший з лиця, правдивий красавець, як намальований.

— Servus Йосифе! — крикнув мій дїд а той голос залунав в понурій комнатї як веселий дзвінок. — Пізнаєш мене ще, старий друже?

Ґаль відложив крийду і підсунув на чоло зелений дашок.

— Я вже не довиджую — забурмотів,

тів і незнані ще листи Естергазого та лист ґен. Цурлїндена до міністра війни Кавеняка, в котрім просить, щоби з Естергазим обходити ся лагідно).

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

— Як ростуть ростини. (II.) Первище або протоплязма двигає цїле житє ростини. Дочерні кліточки можуть творити ся в ростині лиш в тих місцях, де суть кліточки, наповнені протоплязмою. Того рода кліточки творять т. зв. ділисту ткань (або мерістем), котра, коли єсть ще дуже молоденька, зве ся: молодим мякишем і знаходить ся на самих кінчиках галузок, та під самим вершком кореня. Від того, що кліточки в тій ділистій ткани ділять ся, отже заедно множать ся, ростина росте вздовж. Крім того знаходять ся ділисті кліточки ще в тій части ткани, котру називаємо мяскою (cambium), а котра знаходить ся там, де бувають в ростині т. зв. судинкові вязанки. Від сих кліточок росте ростина в грубш. Кліточки в ділистій ткани і в еї частях, званих молодим мякишем і мяскою, пристають до себе щільно; скоро же поодинокі верстви тої ткани зачнуть розрастати ся, то межи кліточками пороблять ся порожні місця, т. зв. межиклїточні проводи а тогди творить ся з них инший рід ткани, тревала ткань або тревалиця, в котрій вже кліточки не множать ся, а котра призначена до иншої роботи в ростині. Насамперед витворює ся на ділистій ткани зверха т. зв. нашкірень. Під нашкірнем в середині ростини робить ся з ділистої ткани кора, твердня, деревисті кліточки, вязанки судинкові і стрижінь. В кліточках стрижіня і кліточках кори настають такі зміни, що із зернистої протоплязми виходить водвистий сок або т. зв. кліточний сок, котрий збирає ся в кліточці в одну або більше капель. Чим більше виходить соку, тим менше робить ся протоплязми і наконець она ще лиш припирає до стінок кліточки, та пускає тонесенькі жилочки до ядра, положеного серед кліточки. В тім кліточнім соку знаходять ся розпущені білкові творива, цукор, гарбовина, всїлякі соли і т. д. Той сок отже розпускає в собі всїляку поживу потрібну для ростини, і розносить еї по ростині, та забирає непотрібні вже творива; він помагає тим способом до зросту кліточної оболони, протоплязми, мучини і т. д.

— Яре жито треба вчасно сїяти, бо чим пізнїйше его сіє ся, тимменше можна мати надію, що оно добре видасть; оно удає ся найлїпше у вогких підгірских сторонах. На обсїв рукою потреба півтора до трох гектолітрів на гектар (морґ і три чверти). Густо сїяти не конче потреба. Земля під яре жито мусить бути добре погноєна, але не сьвіжо, і пухка; найлїпше надає ся бараболиске зоране під зиму.

— Дерева овочеві можна ще тепер прочищувати, хоч в осени найлїпша пора до того. При прочищуваню дерев треба обтинати не лиш сухе і нездорове галузе, але й всї галузки, що за густо стоять і сплїтають ся з другими або занадто звисають. Від такого прочищуваня старі дерева молоднїють, набирають більше сили, а молодші красше розвивають ся і лїпше родять, і овочі на них бувають дорідніші. Більші рани треба добре ножем вигладити і замастити городничою мастию, щоби воздух і вогкість не мали до них приступу.

— Яке повинно бути ярмо. Добре ярмо повинно бути таке, щоби волам в нїм добре було ходити, щоби дозваляло зужиткувати всю силу волів, щоби в часї слоти не тиснуло, і щоби ним можна віз легко навертати і здержувати. Горішна і долїшна поперечка повинні бути відповідно вигнуті, щоби не тиснули вола і не терли анї на карку, анї під шиєю.

Переписка господарска.

Обі крамниці в П. коло Товм.: Головні гуртівники, що торгують яйцями, суть у Відни і в Будапешті, а своїх підручників мають в поодиноких краях і в ріжних сторонах. Поки що не можемо Вам подати їх адреси, бо не знаємо. Але то Вам на нїщо не придасть ся. Такий один чи другий гуртівник не покине своїх людий а не возьме Вас за підручників, бо тамтих він вже знає і они знають его та один другому не зроблять нїякого заводу, позаяк один з другого жиє. Впрочім річ не в тім, щоби довідати ся про гуртівника і прилипнути до него та на него робити; противно, головна річ, щоби обійти ся без такого гуртівника і зробити так, щоби той заробок, який над міру збогачує гуртівника розходив ся на більше людий і давав їм спосіб до житя. Наша гадка була би така, щоби кільканайцять крамарів в одній стороні н. пр. у Вашій взали ся разом і скуповували яйця, а в більших містах як н. пр. Станиславів, Коломия, Львів і т. п. вишукали собі других крамарів, котрі би перепродували їм їх товар. В деяких порах року як от теперішна можна би навіть в краю без гуртівника робити дуже добрий інтерес, а опісля взяти ся і до вивозу за границю. З другої же сторони повинні би ті крамарі старати ся позискати собі господарів і мати таких своїх певних, котрі би держали курки лиш на яйця для крамарів. В той спосіб мила би рука руку, господар помагав би крамареви а крамар господареви, і обійшлось би без тих посередників, що їздять по селах та збирають яйця, бо кождий господар чи господиня зносили би самі до крамаря. Головна річ лиш в тім, щоби така торговля ішла живо, бо звістно, що чим старші яйця, тим они гірші і менша цїна на них. — Нинї посилати покладки впрост гуртівникам єсть неможливо, бо коли єму посилати, то посилати вже раз враз, а то нашим крамарям ще годі; їм треба ще виробити собі подрібнїйшу торговлю, до котрої нехай би отсих кілька слів дали заохоту. — Цїну яєць будемо старати ся подавати. Але крамарі повинні би передплачувати і читати нашу часопись не лиш задля тої цїни. Они могли би ще щось більше научити ся з неї, як лиш довідати ся цїни яєць. Як би ми знали, що богато крамарів читає нашу часопись, то ми би подавали в нїй такі річи, котрі специяльно потрібні для крамарів. Хто з наших читателїв крамар, нехай дасть знати але під повним іменем, а ми тогди коли будемо видїти що єсть достаточне число (бодай 25), будемо старати ся розвинути відповідну акцию і повідомимо о нїй письменно кождого крамаря.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— Австрийска спілка народів. У Відни основує ся така спілка, до котрої мають належати всї народи в Австриї, а котра на случай нещасть елементарних (граду, повени, посухи і т. п.) має подавати господарям поміч. Президент міністрів, яко міністер справ внутрішних розіслав дня 19 марта окружник до всїх намістників і президентів коронних країв, в котрім взиває всї власти, щоби они підпирали згадану спілку, котра ставить собі за цїль подавати людем поміч в нещастях елементарних у всїх австрийских краях. Від члена такої спілки не вимагає ся нїчого більше, лиш 10 кр. на рік від одної хати. Щоби же згадане товариство могло призбирати відповідні фонди, то міністерство справ внутрішних в порозуміню з міністерством фінансів позволило основателям продавати через цїлий рік т. зв. основкові карти по 10, 20, 50 кр. і по 1 зр. Проспекти орґанїзациї тої самопомочи розіслано доси лиш до 25 старостств.

— Цїна яєць і масла у Відни: В днях від 22 до 24 марта привезено на торг до Відня 930.000 штук яєць і около 5000 кільо масла. Плачено найлїпші яйця 41 до 42 штук, а плихші 43 до 44 штук по 1 зр. За найлїпше масло столове плачено по 1 зр. 20 кр. до 1 зр. 30 кр.; за сїльске масло 1 зр. 10 до 1 зр. 20 кр. за кільо.

Торг збіжевий.

Львів дня 31-го марта: Пшениця 9·25 до 9·50 зр.; жито 7·— до 7·50; ячмінь броварний 6·50 до 7·50; ячмінь пашний 5·70 до 6·—; овес 6·50 до 6·75; ріпак 11·— до 11·25; горох 6.— до 6·50; вика 5·50 до 6·—; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·25 до 5·50; гречка 7.50 до 8.50; конюшина червона галицка 45·— до 58·—; шведска 50·— до 60·—; біла 30·— до 50·—; тимотка 17·— до 21·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара 5·30 до 5·50; нова 5·30 до 5·50; хміль —·— до —·—.

неохочо, але мимо того спізнав дїда, бо зараз сказав: — — Ти все ще ходиш без палиці?

— Богу дякувати якось ходить ся.

— Що хочеш? — спитав неспокійно.

— Я хотів би з тобою поговорити о однїй справі, як тобі то перешкаджає.

— Менї всьо перешкаджає. Але всьо одно, сїдай.

— Але я хотів би говорити в чотири очи.

— О, то йде! — відповів злобно. — Я не дурний, аби Моравця спустити в очий. Як би він лиш вийшов від мене, могли би его мої вороги намовити, аби не купував лучиньского поля. Нї, нї, Моравець лишить ся коло мене. Впрочім можеш всьо говорити при нїм; він не розуміє нї слова по мадярски. А то хто, той хлопець?

— Мій внук.

— Я не маю жадного! — крикнув і підніс палицю. Панї Ґаль гадала, що він хоче кого бити і зі страхом вибігла з комнати. Але він і не гадав о тім, лише застукав три рази о стіл; то заступало у него дзвінок. В тій хвили отворили ся двері і на порозі появила ся Пірошка.

— Кличете, тату?

Ми всї подивили ся на неї. Моравець підняв ся і поклонив ся їй.

— Прошу, представте мене вашій дочці, пане Ґаль — сказав по нїмецки.

Старий подивив ся згірдно на купця лучиньского поля, що він гадає о таких пустих річах і сказав відтак неохотно:

— Пан Антін Дубек з Берна.

Пірошка присїла; втім нараз побачила мене і поблїдла як стїна. Але старий сказав:

— Возьми хлонця і покажи єму огород.

Я почервенїв; голова менї закрутила ся і здавалось менї, що не рушу ся з місця; але дївчина приступила до мене і спитала тихо, не дивлячи ся на мене:

— Ви ще не були у нас?

— Нї — відповів я дрожачим голосом.

— Подивите ся на наш огород? — спитала відтак голосом і з усьміхом, як говорить ся до малих дїтий.

Я лиш кивнув головою, бо гадка, що она поводить ся зі мною як з малим хлопцем, позбавила мене мови.

— То ходіть — сказала тихо, опустивши очи.

Мовчки і задумані ішли ми через сїни і подвірє. Щось нас пригнїтало, відбирало нам відвагу і свободу. Пірошка старала ся бути як найбільше природною і скрити свій неспокій, але менї здавало ся, немов би она умисне ждала, щоби я перший промовив до неї.

— Любите цьвіти? — спитала вкінци.

— Нї.

— Ще нї? — сказала усьміхаючись.

Як мене заболїло то „ще нї“. — Тим хотїла она певне сказати: „Ти ще дитина“.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).